

הוא, רוטנברג, דבר כבר את אב. כהן מה"פארווערסט", סאיר לונדון נבחר הקונגרס הסוציאלי (היחיד) ועוד אחדים מראשי תנועת הפועלים העברית באמריקה, והם מסכימים להצעתו והבטיחו את עזרתם. באיטליה קבלו כל היהודים את הרעיון הזה והסתדרו כבר למטרה זו. בצרפת ואנגליה מתעסקים כבר בזה הרבה אנשים ידועים. אם הכוח העברי העיקרי נמצא כאן באמריקה, ופה צריך להבוא השלטון העברי הדרוש, או "הועד הלאומי של העם העברי". הישיבה היתה מענינת מאד. אחרי שאלות ותשובות סוננו נתברר הענין מכל הצדדים. ההצעה נחקבלה. לפי טעה אנו משתתפים בעבודה בתור פרטים (כך הצעתו) וכאשר התנועה התרחבה, נכנס בתור מפלגה.

הרגע ההיסטורי הזה הוא יוצא מן הכלל. שעת כושר זו לא היתה זה מאות שנים. 1888 מסאורעות הכבדים המתרחשים בעולם, צריכים לזעזע אפילו מתים. ואם העם העברי יענה באמת לקול הקריאה החדש ויבין את גדל הרגע הזה - אזי אנו עומדים לפני מהפכה גמורה בחיי העם העברי וחלום בן אלפים שנה יהא למציאות.

כ"ז סיון. [9.6.1915]

אסף נפגשתי בפעם השלישית את רוטנברג. זו היתה פגישה לא בטביל "הענין", אך פגישה סתמית בקפה, ומכני כך יכלתי יותר לעמוד על אופיו ככו שהוא. והפעם באמת עלה בידי לתפוס יותר את מהותו של האיש המענין אותי בגלל הצעתו והפעם ראיתי כי לפני איש שאין בו ניצוץ הציוניות, משהו מנסמחו הגדולה של הרצל וכדומה לו. זהו כיפוס של אדם בינוני, בעל כשרון, בעל רצון וסדר, ההולך לקראת המטרה שהציג לו בצעדים בטוחים, אך אין בו כלל מהגדלות המקסימה והאדרשנות, מהקסם של נפש עשירה ועמוקה.

כח' סיון. [10.6.1915]

הבוקר נדדמנחם את הד"ר ש.ל. השיחה נסבה על הדימויות בא"י ומצבנו הפוליטי. הוא שב גם פעם לנושא המענין אותי יותר מכל בענין הזה - אל פעולת העזרה והדלכוריה. כששמעתי אנו בפעם הראשונה לפני שבועות אחדים שהסבה והגורם לכל הדימויות נגד הישוב והציונים - היא דלכוריה שיטתית של העזרה - התייחסתי לזה בפקפוק רב. הייתי בטוח שהוא מגזים. כסבור הייתי שהוא מושפע עוד ממלחמתו נגד ה"עזרה" ושאין להשתקע בכל חס נפשו במלחמה זו הוא נוסף ללאות בעזרה מקור כל הצרות והרעות. אולם היום הראני תעודה אחת, כתובה סחור על גבי לבן, שאין מניחה עוד שום ספק בדבר. התעודה היא חתומה בידי אב. כהן ושלוחה לראש העזרה. על ידי העזרה נמסרה לממשלה הגרמנית וע"י זו נפלה לידי הציונים בניו-יורק. זו זוהי דלכוריה איומה - טרקאליק וסנבלטים מוכתרים לה - נגד הישוב החדש, "תל-אביב". "הרובע הרוסי הציוני" "האגנטים הפרובוקטיביים" נגד הסתדרות הפועלים והשומרים העושים סירור בישוב המקומי, נגד הסתדרות המורים, האגיסטורים של התעסנות שגורמו לממשלה התורכית לגרש את הזרים (טענה זו שמענו בימינו בטעה ההתעמתנות, אלא שלא ידענו את מקורה), נגד הבנק העברי או "בנק המפלגה" שבוא לוחץ את הישוב, ועצה טובה להגדיל את הבנק הגרמני. מלשינות על מורגנטווי ומסירת אנית מל חמה אמריקנית בכדי להוביל את הקורספונדנציה הפלילית של